

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Demokratiaohjelman yhteinen viestintä 15.6.2021

Nina Suorsa, oikeusministeriö

Demokratiaohjelma 2025
Demokratiprogram 2025

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Päätösesitys: Keskustellaan demokratiaohjelman viestintäyhteistyöstä.

Työryhmän jäseniä pyydetään raportoimaan kokemuksistaan ja suunnitelmistaan ministeriöiden demokratia-aamukahvien järjestämiseen liittyen.

Tiedoksi Tiimerissä aineistot demokratian aamukahvien järjestämisen tueksi.

Demokratiaohjelma 2025
Demokratiprogram 2025

Viestintäyhteistyö

Yhteiset tiedotteet, verkkouutiset, sometus OM:n kanssa?

- Ota yhteyttä – ajoissa parempi
- Linkitys demokratiaohjelmaan ja verkkosivulle. Asiasanan demokratia käyttäminen. Demokratiaohjelman viestinnän kielet vähintään suomi, ruotsi. Hyödynnä demokratiaohjelman somepohja (fi,sv, eng), #demokratia2025 #demokrati2025, logot. Löytyvät Tiimeristä kansio viestintä.

Vuorovaikutteinen viestintä: demokration aamukahvit 2021. Tavoitteena tehdä demokratiaohjelmaa tunnetuksi ja kiinnostavaksi ministeriössäsi. Ei oikeata tai väärää tapaa. Keskustelu ministeriön näkökulmasta.

- OM aamukahvit kaikille ministeriöläisille 6.5. Varaa aikaa keskusteluun. Valmis juoksutusmalli osallistavaan tilaisuuteen (1h, 1,5h) Tiimerissä.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Demokratian aamukahvit: juoksutus

Nimi, ministeriö

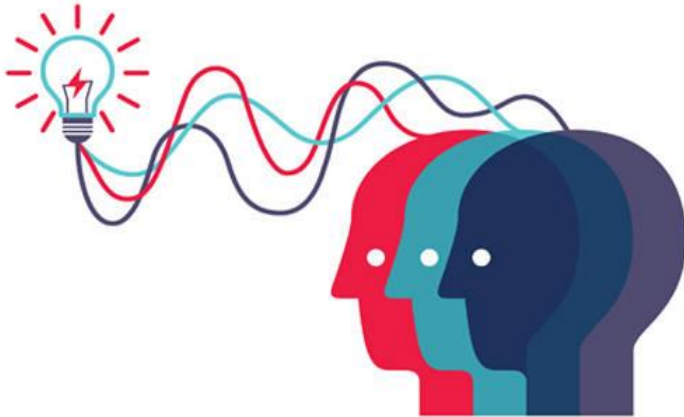

Demokratiaohjelma 2025
Demokratiprogram 2025

Tästä esityksestä löydät **vinkkejä**
demokratian aamukahvit tilaisuuden juoksutukseen.

Poista vinkkisivut ja hyödynnä tätä PPT- esitystä
tilaisuudessa.

VINKKI

Yleistä: demokratian aamukahvit 2021

- Koordinaatiotyöryhmän jäsen/varajäsen: tilaisuuden suunnittelu tai järjestämisen delegointi omassa ministeriössä.

Ei yhtä oikeata tapaa - sinä järjestäjänä päätät:

- Pienelle ydinporukalle kohdennettu vai avoin tilaisuus koko henkilöstölle? Ajankohta ja kesto? Tilaisuuden kysymykset?
- Keskustelun keskeisten oivallusten kirjaaminen, jos mahdollista. Ministeriön sisäiseen käyttöön vai myös demokratiaohjelman koordinaatiotyöryhmälle tiedoksi?

Tavoite: Demokratian aamukahvit

Tilaisuuden päätavoite on tehdä demokratiaohjelmaa tunnetuksi omassa ministeriössäsi.

1. Ohjelmatyön työryhmien jäsenet, **VN henkilöstö ja johto tietävät ja tunnistavat**, miten demokratiaohjelman tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät oman ministeriön ja hallinnonalan toimintaan.
2. Viestintä ja vuorovaikutus **kannustaa rakentaviin keskusteluihin ja aloitteisiin** osallisuuden edistämisestä **ministeriössä**.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

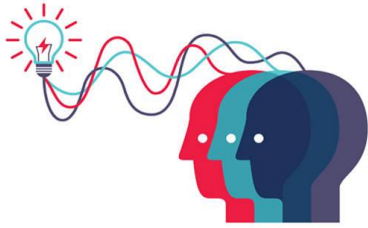
Kansallinen demokratiaohjelma 2025

Nimi, ministeriö

Demokratiaohjelma 2025
Demokratiprogram 2025

VINKKI 1

Ohjelma 1h

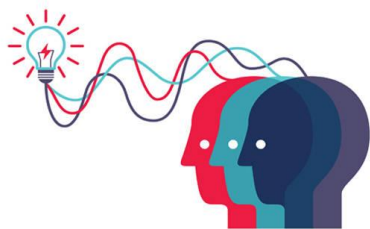
Aloitus ja perustiedot (n.10 min, vinkki 3)

Osallistujien aktivointi (n.10 min, vinkki 4)

Osallistaminen keskusteluun (n.30 min, vinkki 6)

Tärkeimmät oivallukset ja lopetus (n.10 min, vinkki 7)

VINKKI 2

Ohjelma 1,5 h

Aloitus ja perustiedot (n.10 min, vinkki 3)

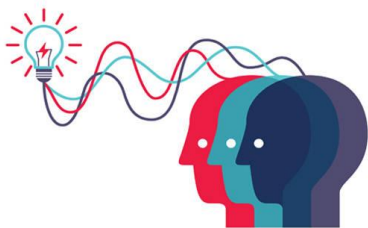
Osallistujien aktivointi (n.10 min, vinkki 4)

Tietojen syventäminen (n.10 min, vinkki 5)

Osallistaminen keskusteluun (n.45 min, vinkki 6)

Tärkeimmät oivallukset ja lopetus (n.15 min, vinkki 7)

VINKKI 3

Tilaisuuden aloitus (n. 10 min)

- Esittele itsesi kansallisen demokratiaohjelman 2025 koordinaatio –työryhmän jäsenenä, varajäsenenä.

Kerro demokratiaohjelman perustiedot:

- Oikeusministeriö koordinoi, poikkihallinnollinen toimintaohjelma, kokoaa hallitusohjelmaan kirjatut demokratiaa koskevat toimenpiteet.
- **Demokratiaohjelman verkkosivut**
- Demokratian **vahvuudet ja haasteet** ohjelman laatimisen taustalla
- Demokratiaohjelmalla on **neljä ylätavoitetta**

Demokratiaohjelman 2025 verkkosivut

<https://oikeusministerio.fi/demokratiaohjelma-2025>

- fi, swe, eng
- Demokratiaohjelma juuri nyt: tiedotteet, uutiset eri ministeriöissä
- Toimintasuunnitelma
- Demokratiaohjelmaan liittyvät hankkeet

oikeusministerio.fi/demokratiaohjelma-2025

Vastuualueet Ajankohtaista Hankkeet ja säädösvalmistelu Julkaisut Ministeriö Yhteystiedot

OIKEUSMINISTERIÖ / FI / HANKKEET JA SÄÄDÖSVALMISTELU / DEMOKRATIAOHJELMA 2025

Kansallinen demokratiaohjelma

Demokratiaohjelman perustiedot ja asiakirjat
Toimintasuunnitelma
Demokratiaohjelmaan liittyvät hankkeet

Kansallinen demokratiaohjelma 2025

Ajankohtaista

Monikieliset vaalimateriaalit kannustavat äänestämään kuntavaaleissa

OM UUTINEN 5.5.2021 9.35

OECD:n luottamusarviointi antaa Suomelle suosituksia toimista, joilla voidaan vahvistaa kansalaisten luottamusta hallintoon ja julkisiin instituutioihin

VM TIEDOTE 4.5.2021 9.38

Oikeusministeriön hanke vahvistaa lasten ja nuorten osallistumista päätöksentekoon

OM STM VNK TIEDOTE 9.4.2021 12.37

Suomalaisen demokratian vahvuuksia ohjelman valmistelun taustalla

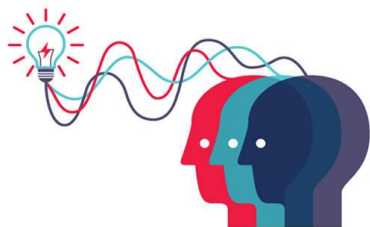

Demokratiaohjelman 2025 ylätavoitteet

- 1 Osallistumisoikeudet ja vaikutusmahdollisuudet toteutuvat yhdenvertaisesti.
- 2 Tuodaan demokratia ja osallisuus toimintatapana julkishallinnon toiminnan keskiöön.
- 3 Luodaan puitteet pitkäaikaiselle ja johdonmukaiselle demokratian kehittämiseksi.
- 4 Luottamus yhteiskunnan eri toimijoiden välillä vahvistuu.

VINKKI 4

Osallistujien aktivointi (n. 10 min)

Kysy osallistujilta 1-3 kysymystä. Näytä kysymystä koskeva PPT-kalvo.

- Mikä seuraavista demokratiaohjelman ylätavoitteista resonoi eniten, liittyy vahvimmin omaan työhösi?
- Mikä on mielestäsi tärkein: Demokratian haaste Suomelle?
- Mikä on mielestäsi tärkein: Demokratian vahvuus Suomessa?

Aktivoinnin toteutusvaihtoehdot:

- Pyydä osallistujia kirjaamaan itselle ylös.
- Pyydä vastaukset chatiin.
- Pyydä vastaukset kyselyyn verkossa, näytä vastaukset reaaliaikaisesti (Howspace, www.poll-maker.com).
- Ei keskustelua vastauksista, totea 1-2 havaintoa itse. **Siirry vinkkiin 5.**
- Jatkakaa keskustelua aiheesta. **Siirry vinkkiin 6.**

Mikä seuraavista demokratiaohjelman ylätavoitteista resonoi eniten, liittyy vahvimmin omaan työhösi?

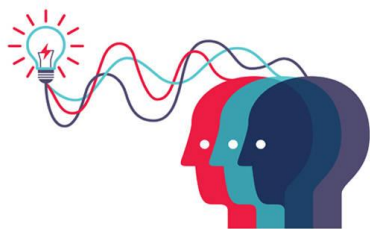
- 1 Osallistumisoikeudet ja vaikutusmahdollisuudet toteutuvat yhdenvertaisesti.
- 2 Tuodaan demokratia ja osallisuus toimintatapana julkishallinnon toiminnan keskiöön.
- 3 Luodaan puitteet pitkäaikaiselle ja johdonmukaiselle demokratian kehittämiseksi.
- 4 Luottamus yhteiskunnan eri toimijoiden välillä vahvistuu.

Mikä on mielestäsi tärkein: Demokratian vahvuus Suomessa?

VINKKI 5

Tietojen syventäminen (n. 10 min, 1,5h ohjelma)

Jos aikaa on enemmän, syvennä osallistujien tietoja demokratiaohjelmasta.

- Demokratiaohjelman **yksityiskohtaiset tavoitteet** ja keskeiset toimenpiteet (PPT 18: kaavio)
- Demokratiaohjelman **valmistelun tilanne** (PPT 19 piirakka: toteutettu, käynnissä, suunnitteilla)
- PPT-kalvoilla 20-24: erityisesti oikeusministeriön vastuulla olevat toimenpiteitä. Nosta esiin **oman ministeriösi kannalta keskeiset toimenpiteet**.

Demokratiaohjelman 2025 - Yksityiskohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet

Osallisuus ja uudenlainen vuorovaikutus

Tavoite: Osallisuus ja demokratia ovat toimintatapana julkishallinnon toiminnan keskiössä

Toimenpiteet: Tuodaan demokratia ja osallisuus julkisen hallinnon strategiaan, tehostetaan vuorovaikutusta ja edistetään osallistumismahdollisuuksia

Edustuksellinen demokratia

Varmistetaan turvalliset, oikeudenmukaiset ja luotettavat vaalit, jossa mahdollisimman moni käyttää äänioikeuttaan

- Selvitetään vaalilain ja vaalijärjestelmän uudistamistarpeita ●
- Valmistellaan vaalilain muutokset maakuntavaalien osalta ▲
- Valmistellaan puoluelain muutos ja perustetaan sähköinen puolerekisteri
- Arvioidaan vaalirahoituslain muutostarpeet ●
- Selvitetään ja kokeillaan uusia tapoja äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi ●
- Toteutetaan toimenpiteitä vaalien turvallisuuden turvaamiseksi ja haitallisen vaalivaikuttamisen ehkäisemiseksi. ★

● Valmistellaan parlamentaarissa vaali-, puolue- ja kansalaisaloitetyöryhmässä

Suora ja osallistuva demokratia

Edistetään yhdenvertaista osallistumista vaalien välillä

- Selvitetään ja valmistellaan kansalaisaloitelakiin ja EU-kansalaisaloitelakiin liittyvät muutokset. ●
- Valmistellaan maakuntalain osallistumisoikeudet ja tuetaan niiden toimeenpanoa. ▲
- Helpotetaan kunnallisten ja maakunnallisten kansanäänestysten järjestämistä. ▲
- Tuetaan demokratiainnovaatioiden ja uusien osallistumismuotojen kokeiluja sekä niiden käytön laajentamista. ★

▲ Valmistellaan sote-uudistuksen yhteydessä

Hallinnon avoimuus, kuuleminen ja kansalaisyhteiskunta

Kehitetään valmistelun avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä

- Valmistellaan sähköinen avoimuusrekisteri ■
- Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia kuulemismenetelmiä ja kehitetään kuulemiseen liittyvät indikaattorit. ★
- Tehostetaan hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välistä vuorovaikutusta ja kehitetään verkkodemokratiapalveluja. ★
- Edistetään valmisteluun ja päätöksentekoon liittyvän tietopohjan saatavuutta ja ymmärrettävyyttä. ★
- Selvitetään mahdollisuuksia tukea kansalaisjärjestöjen varainhankintaa ja purkaa kansalaistoimintaa häiritsevää byrokratiaa. ★

★ Valmistellaan demokratiaohjelman koordinaatiotyöryhmässä

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus ja nuorten osallisuus

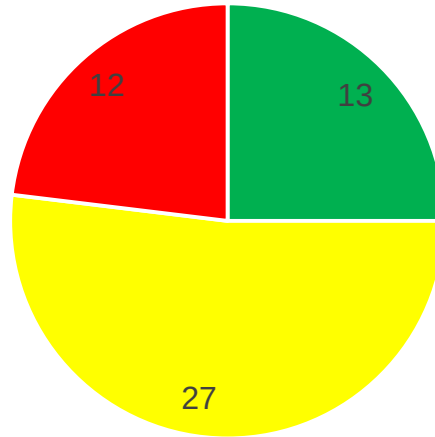
Turvataan riittävä osaaminen ja valmiudet yhdenvertaiselle osallistumiselle

- Tarkastellaan opetussuunnitelmia demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen osalta ja tuetaan niiden toimeenpanoa. ★
- Kehitetään demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta opettajan- koulutuksessa ja opettajien täydennyskoulutuksessa. ★
- Lisätään viranomaisten tietoisuutta lasten ja nuorten osallistumisoikeuksista. ★
- Vahvistetaan nuorten yhdenvertaista osallisuutta ja hyviä väestösuhteita. ★
- Edistetään vapaaehtoistyössä tehdyn työpanoksen ja osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. ★

■ Valmistellaan parlamentaarissa avoimuusrekisterityöryhmässä

24 toimenpidekokonaisuutta, 53 hanketta/toimenpidettä

Hankkeiden tilanne 05/2021

■ Toteutettu ■ Käynnissä ■ Suunnitteilla

Osallisuus ja uudenlainen vuorovaikutus

- Demokratia ja osallisuus on sisällytetty julkisen hallinnon strategian keskeiseksi tavoitteeksi. Julkisen hallinnon strategia julkaistiin 2.12.2020.
- Vuoden 2020 aikana on yhdessä Erätauko-säätiön ja eri ministeriöiden kanssa järjestetty 12 virtuaalista Erätauko-keskustelua erilaisista teemoista eri sidosryhmien kanssa.
- Vuoden 2020 Demokratiapalkinto myönnettiin uudennlaisesta vuorovaikutuksesta, viestinnästä tai käytännöistä, joilla pyritään antamaan ihmisille valmiuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen toimintaan tai kokeilla uusia vuorovaikutusmenetelmiä ja vahvistaa rakentavaa yhteistyökulttuuria. Demokratiapalkinnon saivat Plan International Suomi, Natur och Miljö rf ja Kehitysvammaisten Tukiliitto ry.
- VM ja OM järjestivät kansalaisraadın (toteuttajana Åbo Akademi) OECD:n kansalaisyhteiskunnan tilaa koskevan arvioinnin yhteydessä. Kansalaisraadın tulokset julkistetaan kesäkuussa 2021.

Edustuksellinen demokratia

- Laki vaalilain muuttamisesta, laki puoluelain muuttamisesta, laki ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta sekä laki neuvoa-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä annetun lain muuttamisesta sisältävät hyvinvointialueiden/maakuntien perustamiseen liittyvään lakipakettiin. HE annettiin viikolla 50/2020.
- Puoluelain muutos on hyväksytty. Laki (904/2020) tuli voimaan ja sähköinen puolerekisteri otettiin käyttöön 1.1.2021 (puolurekisteri.fi).
- OM on käynnistänyt vaaleja ja viranomaisyhteistyötä vahvistavan Vaalipooli-hankkeen, jossa toteutetaan verkkotyökalu vaaliviranomaisten työn tueksi ja yhteistyön lisäämiseksi, koulutetaan viranomaisia ja puolueita vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien edistämisestä ja osallistutaan vaalivarautumiseen liittyvään EU-yhteistyöhön.
- Vaalit.fi-sivustolle on lisätty monikielistä tietoa kuntavaaleista ja äänestämisestä maahanmuuttajien ja vieraskielisten äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi.

Suora ja osallistuva demokratia

- OM selvittää lasten ja nuorten näkemyksiä osallisuudesta sekä kansalaisaloitteen ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen ikärajoista kevään ja syksyn 2021 aikana (Nuortenideat.fi-kysely, digiraadit ja fokusoidut työpajat).
- Parlamentaarinen vaalityöryhmä laatii ehdotuksen kansalaisaloitteen ja eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittamisen ikärajasta nuorten yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistamiseksi ja arvioi tarpeet kansalaisaloitejärjestelmän kehittämiseksi myös muilta osin.
- Osana maakuntalakupakettia valmisteltu maakunnan/hyvinvointialueen osallistumisoikeuksia koskevat pykälät. Tuotetaan informaatiomateriaaleja ja aineistoja sekä viranomaisille suunnattuja koulutuksia osallistumisoikeuksista kuntien ja maakuntien toiminnassa.

Hallinnon avoimuus, kuuleminen ja kansalaisyhteiskunta

- Parlamentaarinen työryhmä valmistelee esityksen valtion tason toimintaa koskevasta lakisääteisestä avoimuusrekisteristä (lobbarirekisteri), jossa asetetaan rekisteröintivelvoite lobbausta harjoittaville organisaatioille ja henkilöille. Valmistellaan sähköinen avoimuusrekisteri.
- Lasten ja nuorten ääni Euroopassa -hankkeessa (OM, STM, VNK, Lapsiasiavaltuutettu) mm. testataan ja kehitetään lasten ja nuorten kuulemismenetelmiä, päivitetään säädösvalmistelun kuulemisopas sekä tuotetaan koulutusmateriaalia eOppivaan.
- OM:n vetämä järjestöjen valtionavustuskäytänteiden kehittämisjaosto on tarkastellut rahapelituottoja jakavien ministeriöiden valtionavustuskäytäntöjä ja -käytänteitä ja selvittänyt yhdistysten ja säätiöiden näkemystä valtionavustustoiminnasta (osana VADIGI-hanketta).
- OM on käynnistänyt Vapaa!-hankkeen, jonka tavoitteena on tunnistaa kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan esteitä sekä rakentaa yhteistyömalli vapaaehtoistyön koordinoinnin edistämiseksi alue- ja paikallistasolla.

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus ja nuorten osallisuus

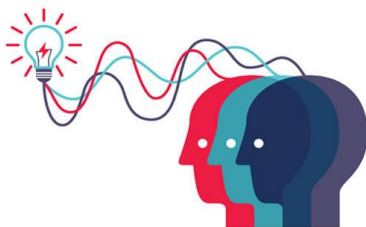

- Helsingin yliopiston, OM:n ja Ihmisoikeuskeskuksen yhteistyöhankkeessa *Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus opettajankoulutuksessa* kehitetään demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta opettajankoulutuksessa ja opettajien täydennyskoulutuksessa.
- OKM yhdessä OM:n kanssa on asettanut demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittämisen (DIOK) ohjausryhmän, jonka tehtävänä on mm. käynnistää pilottikokeiluja kouluissa ja oppilaitoksissa.
- OM ja OKM käynnistivät 03/2021 koonnin ja viestintä/koulutuskampanjan demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen hankkeiden, järjestöyhteistyön ja hyvien käytäntöjen kokoamiseksi ja levittämiseksi.
- OM:n EU-rahoitteisen Yhdessä-hankkeen yhtenä tavoitteena on lisätä etnisiin ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvien nuorten yhteiskunnallista osallisuutta aktiivisen osallistamisen keinoin.

#Demokratia2025

#Demokrati2025

VINKKI 6

Osallistaminen keskusteluun (n. 30-45 min)

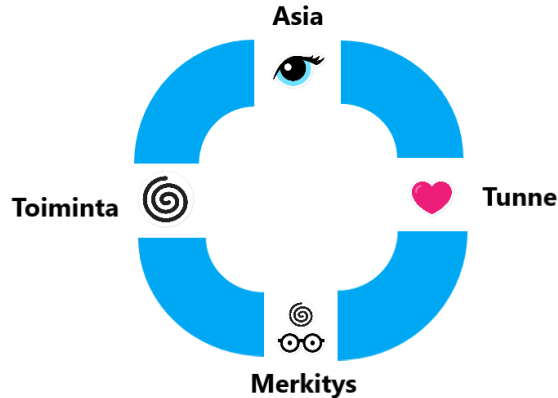
- **n. 30 min: Akvaario ja 1 pienryhmää tai**
- **n. 45 min: monta pienryhmää**

**Havaintokehä ja 4-kysymystä -menetelmä:
Toteuta PPT-kalvot 27-33**

Tavoitteena:

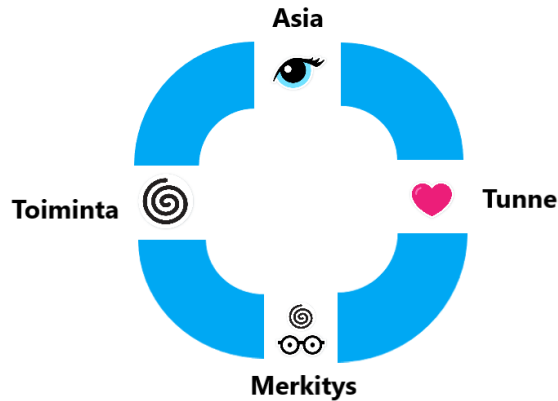
- Reflektoidaan ensin itse: mitä osallistujille jäi mieleen esityksestäsi, aktivointikysymysten tuloksista?
- Löydetään yhdessä, miten asiat liittyvät ministeriön toimintaan.
- Vastuutetaan jokaista.

Havaintokehä sisältää 4 kysymystä.

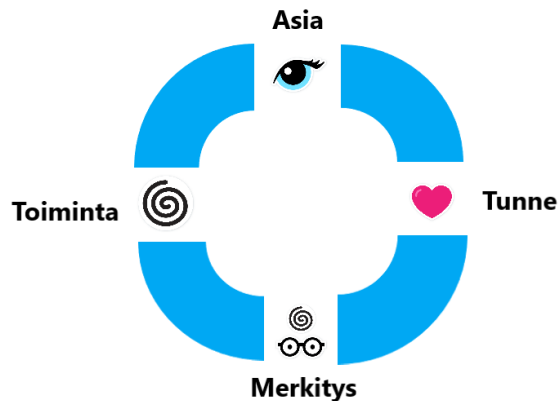
1. Mitä **asioita** jäi mieleen?
2. Miltä asia **tuntui**?
3. Mikä oli **merkitys, olennaista**?
Oman työn kannalta?
Meidän työmme kannalta?
4. Omat **toimenpiteet**?

1. Mitkä asiat jäivät mieleen?

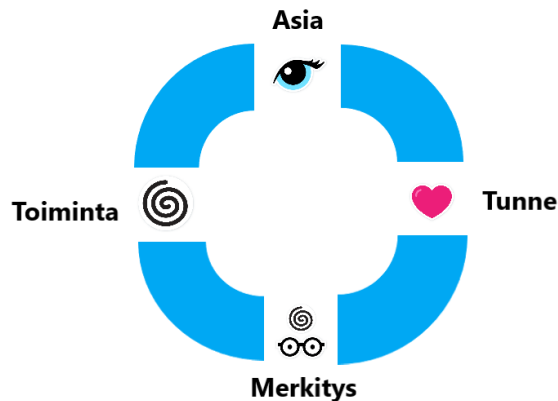
- Millaisia asioita esityksestä tai kyselyn tuloksista jäi mieleen?
- Yksikin asia riittää..
- Kirjoita chattiin. Ei keskustella.
- Aikaa 1 min

2. Miltä kuulemasi asia tuntui?

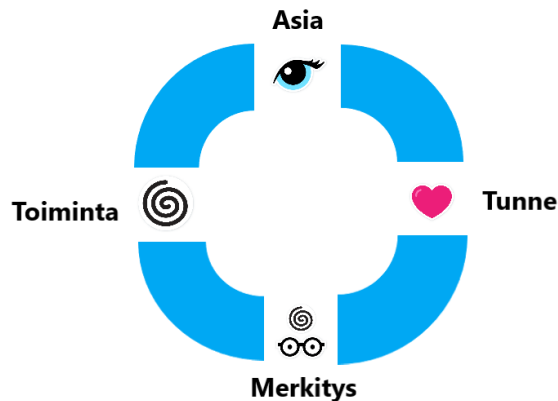
- Millaisia fiiliksiä esityksestä tai kyselyn tuloksista heräsi?
- Laita chatiin yksi sana, hymiö tai gif, joka kuvaa fiiliksiäsi. Ei keskustella.
- Aikaa 1 min

3. Mikä kuulemassasi oli olennaista oman työsi kannalta?

- Jatka pohdintaa esityksestä, kyselyn tuloksista. Millaisia merkityksiä, yhtymäkohtia tunnistat omaan työhösi?
- Kirjoita ajatuksiasi ylös itselle, ei tarvitse jakaa.
- Pian keskustellaan yhdessä..
- Aikaa: 2 min

3. Mikä kuulemassasi oli olennaista oman työsi kannalta?

Aikaa **5+5+0** mins: **Akvaario**

- yksi pienryhmä
- fasilitaattori valitsee keskustelijat, pienryhmä keskustelee, muut kuuntelevat.

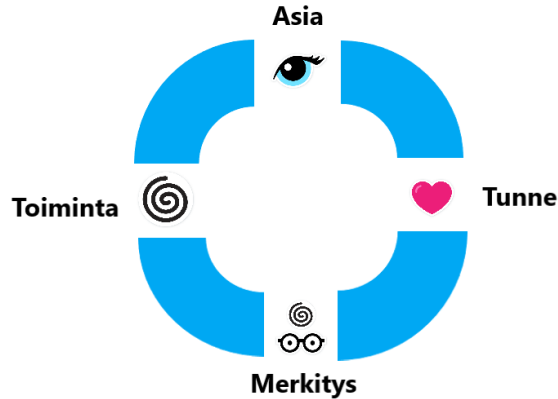

**** vaihtoehto ****

Aikaa **10+10+10** mins: **Monta pienryhmää**

- kaikki keskustelevat
- Ihanteellinen koko: 3-5 henkilöä
- suositus: breakout rooms (Teams)

3. Mikä oli olennaista meille: yksikön, ministeriön työn kannalta?

Aikaa 5+**5**+0 mins: [Akvaario](#)

- yksi pienryhmä
- fasilitaattori jatkaa kysymällä: Mikä olennaista meidän yksikön, ministeriön työn kannalta?
- Kaikki voivat myös vastata kysymykseen chatissa.

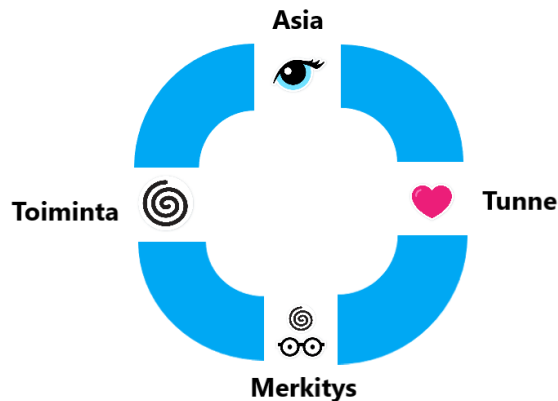

**** [vaihtoehto](#) ****

Aikaa 10+**10**+10 mins: [Monta pienryhmää](#)

- fasilitaattori ohjeistaa pienryhmiä uudella kysymyksellä: Mikä olennaista meidän yksikön, ministeriön työn kannalta?
- Ihanteellinen koko: 3-5 henkilöä
- suositus: breakout rooms (Teams)

3. Mikä oli olennaista meille?

Aikaa 5+5+0 mins: [Akvaario](#)

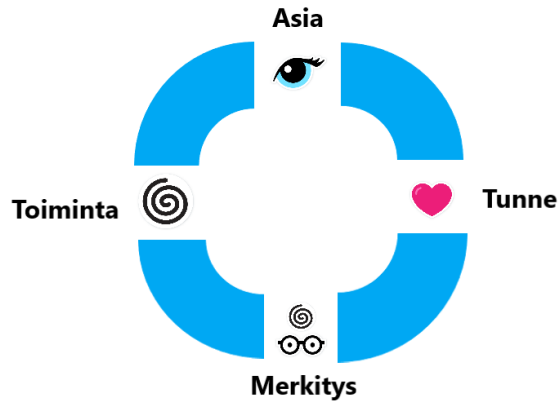
- Siirry kysymykseen 4: toiminta

**** vaihtoehto ****

Aikaa 10+10+10 mins: [Monta pienryhmää palaavat yhteiseen keskusteluun](#)

- Pienryhmät jakavat tärkeimmät ajatukset koko ryhmälle.
- Mikä **olennaista** meidän yksikön, ministeriön työn kannalta?
- Aikaa: 1-2 min / pienryhmä

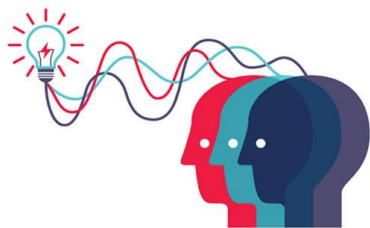
4. Miten oivalluksesta omaan toimintaan?

Vastuunjako kullekin osallistujalle

- Kirjoita chattiin itseäsi koskeva toimenpide.
- Miten sinä voisit viedä yhden omissa muistiinpanoissa tai keskustelussa esiin tulleen ajatuksen käytäntöön jo tänään?
- Aikaa 2 mins

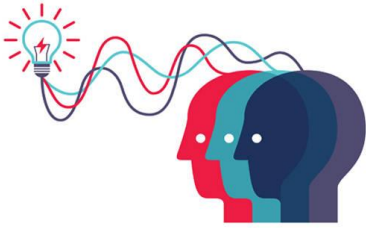
VINKKI 7

Tärkeimmät oivallukset ja tilaisuuden päätös (n. 10-15 min)

- Kiitetään osallistujia.
- Pyydetään osallistujilta tärkeimpiä oivalluksia.
- Kerää nämä oivallukset chatiin, saat tilaisuuden helmet kasaan.
- Voit lukea chatiin ilmestyviä oivalluksia.

Kiitos osallistumisesta.

Kirjoita lopuksi chattiin yksi oivallus, jonka haluat jakaa meille kaikille.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

KESKUSTELUN AKTIVOINTIIN, OSALLISTAMISEEN

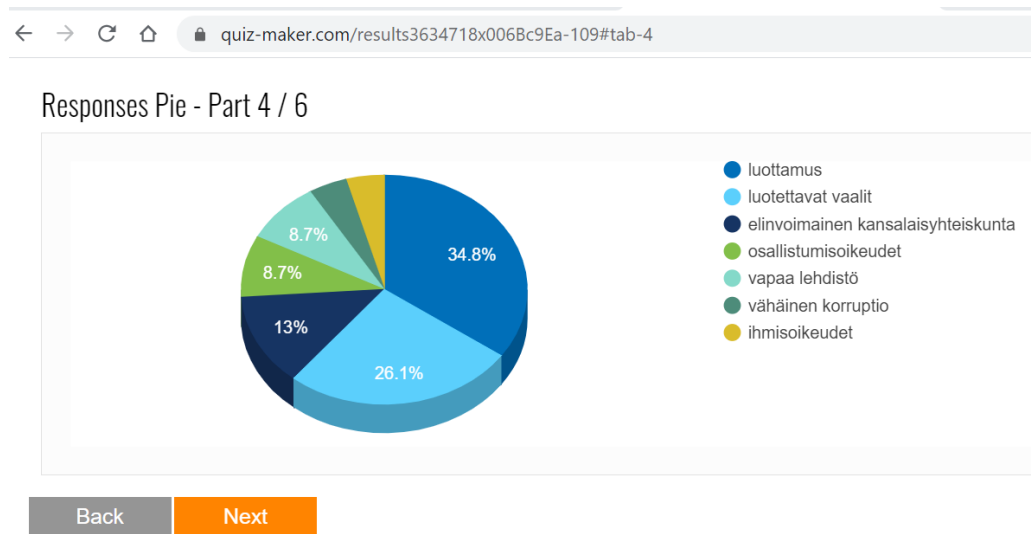
Demokratiaohjelma 2025
Demokratiprogram 2025

Keinoja aktivoida keskustelua

Nopea ja visuaalinen kysely aktivoimaan osallistujia

1. älä jaa salassa pidettävää aineistoa.
2. Mene osoitteeseen www.poll-maker.com
3. Kirjoita kysymys ja vastausvaihtoehdot
4. Kopioi kysymyksen linkki tilaisuuden chat-ikkunaan ja pyydä osallistujia vastaamaan
5. Jaa näyttö, kommentoi vastauksia osallistujille *"näin vastasitte"*

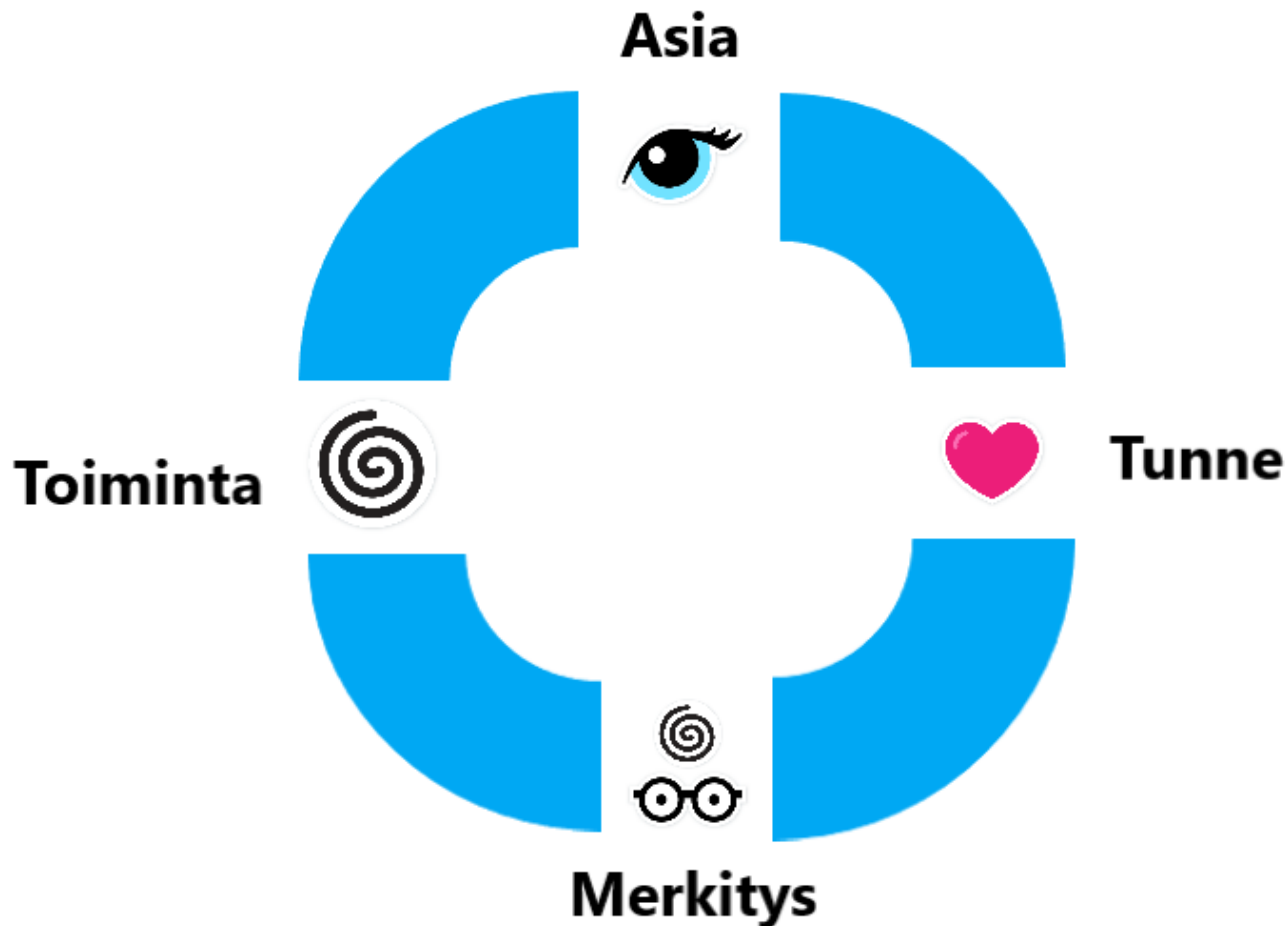
Kolme fasilitointimenetelmää osallistaa keskusteluun

1. Havaintokehä & 4 kysymystä
2. Akvaario –keskustelu vs.
pienryhmät
3. Me-We-Us

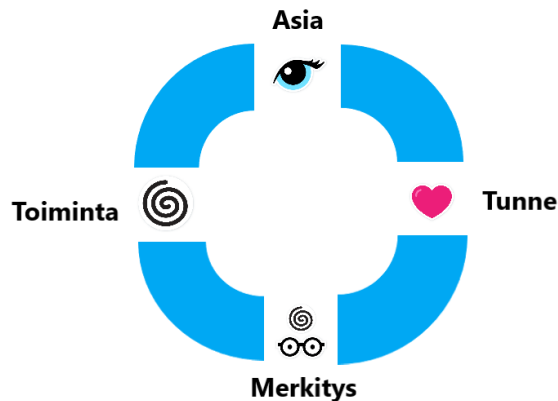

Havaintokehä & 4 kysymystä

- Esitysten reflektointiin
- Yhteisen merkityksen löytämiseen
- Vastuun jakamiseen toiminnasta

Havaintokehä sisältää 4 kysymystä

- 1. Mitä **asioita** jäi mieleen?
- 2. Miltä asia **tuntui**?
- 3. Mikä oli **merkitys, olennaista**?
 - Oman työn kannalta?
 - Meidän työmme kannalta?
- 4. Omat **toimenpiteet**?

Yksi pienryhmä: **Akvaario**

- fasilitaattori valitsee keskustelijat, pienryhmä keskustelee, muut kuuntelevat.

vaihtoehto

Monta pienryhmää: kaikki keskustelevat

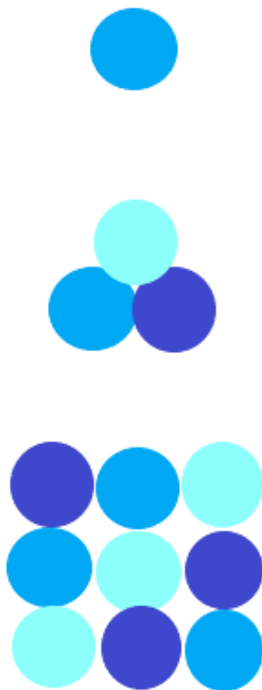
- Ihanteellinen koko: 3-5 henkilöä
- Suositus: breakout rooms (Teams)

ME-WE-US - menetelmä

- Kaikkien tietotaito käyttöön
- Muutama henkilö ei dominoi

- Ajankäytön tehostaminen:

monta pienryhmä -
keskustelua
vs. yksi
ryhmäkeskustelu

1. ME

yksilötyö: omat ajatukset, ideat muistiin

2. WE

parit, pienryhmät: ajatusten ja ideoiden jakaminen, lisäideoiden etsiminen

3. US

pienryhmien oivallusten jakaminen kaikkien kanssa. Kerää ylös ryhmämuistiin esim. Google docs, Tiimeri

Kiitos!

Kansallinen demokratiaohjelma 2025
oikeusministeriön verkkosivuilla:

<https://oikeusministerio.fi/demokratiaohjelma-2025>

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET